ABBÂS BİN UBÂDE (radıyallahü anh)

İkinci Akabe bîatında müslüman olmakla şereflenen Eshâb-ı kiramdan. Medineli olup Hazrec kabilesine mensûbtu. İsmi Abbas, nesebi; Ubade bin Nadle bin Mâlik bin Aclan bin Zeyd bin Ganem bin Sâlim bin Avf bin Amr bin Avf bin Hazrec'dir. Doğum târihi ve kaç yaşında vefât ettiği bilinmeyen Abbas bin Ubâde (radıyallahü anh) Uhud gazâsında şehîd olmuştur. Peygamber efendimizin sevgisini kazanmakla şereflenmiş, cesur ve kahramanlığıyla meşhûr olmuştur.

Medine'den, Peygamber efendimizin Peygamberliğini duyunca müslüman olmak için koşarak gelen ilk 12 kişiden biri olmakla şereflendi. Birinci Akabe bîatında müslüman olan altı Medineli, ikinci sene yanlarına altı arkadaş daha alıp, oniki kişi olarak Mekke'ye geldiler. O zamanlar, Mekke'de müslüman olanlara müşrikler, (puta tapanlar) çok eza ve cefâ ediyorlardı. Peygamber efendimizi devamlı takip ediyorlar, kim O'nunla konuşursa, O'na işkence yapmak için fırsat kolluyorlardı. Bunu öğrenen Medineliler, Peygamberimizle gece Akabe'de görüşmek üzere söz aldılar. Gece olunca buluştular ve aralarında anlaştılar. Hazreti Abbas bin Ubâde, Peygamber efendimizle yapılan anlaşmayı pekiştirmek için arkadaşlarına "Ey Hazrecliler! Peygamber efendimizi niçin kabûl ettiğinizi biliyor musunuz?" deyince onlar da: "Evet" cevabını verdiler. Bunun üzerine "Siz Onu, hem sulh, hem de savaş zamanları için kabûl edip O'na tâbi oluyorsunuz. Eğer, mallarınıza bir zarar gelince, akraba ve yakınlarınız helak olunca Peygamberimizi yalnız ve yardımsız bırakacaksanız, bunu şimdiden yapınız. Vallahi, eğer böyle birşey yaparsanız dünyâda ve ahirette helak olursunuz. Eğer da'vet ettiği şeyde, mallarınızın gitmesine ve yakın akrabalarınızın öldürülmesine rağmen Peygamberimize vefa etmeyi aklınız kesiyorsa, O'nu tutunuz. Vallahi bu, dünyânız ve ahiretiniz için hayırdır" deyince arkadaşları da: "Biz Peygamberimizi, mallarımız ziyan olsa da, yakınlarımız öldürülse de yine tutarız. Ondan hiçbir zaman ayrılmayız. Ölmek var, dönmek yok." dediler. Sonra Peygamber efendimize dönerek "Yâ Resûlallah, biz bu ahdimizi yerine getirirsek bize ne vardır?" diye sual ettiler. Hazreti Peygamberimiz ise;"Cennet" buyurdular. Bundan sonra sıra ile müsâfeha ederek bîat ettiler (Müslüman olarak itaat ettiler).

Peygamberimiz (aleyhisselâm) şu husûslarda bizden söz aldı. "Allahü teâlâ'ya hiç birşeyiortak tutmamak, hırsızlık etmemek, zinâ etmemek, çocuklarımızı öldürmemek, yalan söylememek, iftira etmemek, hayırlı işlere muhalefetetmemek..." Biz de hepsini kabûl ettik.

Medinelilerin Peygamber efendimize bîat ettiği sırada Akabe tepesinden bir ses: "Ey Mina'da konaklayanlar! Peygamber ile müslüman olan Medineliler sizlerle savaşmak üzere anlaştılar" diye bağırdı. Peygamberimiz, bu ses için: "Bu Akabe'nin Şeytanıdır" dedikten sonra, seslenene de "Ey Allahü teâlânın düşmanı! İşimi bitirince senin hakkından gelirim." buyurdular. Biat eden Medinelilere de "Siz hemen konak yerlerinize dönün" buyurdu. Hazreti Abbas bin Ubâde: "Yâ Resûlallah, yemîn ederim ki, istediğin takdîrde, yarın sabah, Mina'da

bulunan kâfirlerin üzerine kılıçlarımızla eğilir, onların hepsini kılıçtan geçiririz” dedi. Peygamber efendimiz memnun oldular, fakat“Bize, henüz bu şekilde hareket etmemiz emrolunmadı. Şimdilik siz yerlerinize dönünüz” buyurdu. Abbas bin Ubâde (radıyallahü anh) Akabe’de bîat ettikten sonra Peygamberimizden (aleyhisselâm) ayrılmamış, Mekke’de kalmıştır. Peygamberimize Hicret izni gelince O da Medine’ye hicret etmiştir. Bu sebeple kendisine “Ensârın Muhaciri” denilmiştir. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Mekkeden Hazreti Ebû Bekir (radıyallahü anh) ile Medineye hareket ettiler. Binbir meşakkat ile Medine yakınlarında Kûba’ya geldiler. Kûba’da Cuma namazını kıldıktan sonra Kusva ismindeki devesine binerek Medine’ye doğru yola çıktılar. Devenin yularını başına dolayarak serbest bıraktılar. Peygamberimiz önde, Hazreti Ebû Bekir arkasında ve dedesi Hazreti Abdülmuttalib’in dayısı Neccâroğullarının yiğitleri de çevresinde olduğu halde Medine’ye girdiler. Bütün Medine halkı, karşılamaya çıktılar. Medineliler Peygamberimizin (aleyhisselâm) mübârek yüzünü görebilmek heyecanıyla, yolları kaplamış ve bayram sevinci yaşıyorlardı. Peygamberimiz de çok sevinçliydi. Kadınlar ve çocuklar hep bir ağızdan:

“Bizim üzerimize Veda yokuşundan bir ay doğdu. Allaha her duâ’da şükretmek bize vâcib oldu”, diyerek kasideler söylüyorlardı. Medine halkı, Peygamberimize görülmemiş bir tezahüratta bulunuyor, herkes: “Bize buyurun, Yâ Resûlallah diyerek evlerine davet ediyorlardı.” Kusvâ adındaki develeri sağa sola baka baka ilerlerken, Abbas bin Ubâde hazretleri ve Sâlim bin Avfoğulları Kusvâ’nın önüne gerilerek: “Yâ Resûlallah! Bizim yanımızda kal! Sayıca çokluk, mal ve silahça hazırlık, düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak kuvvet ve kudret bizde var.” dediler. Peygamberimiz (aleyhisselâm) onlara gülümsediler “Allahü teâlâ, onları size hayırlı ve mübârek kılsın! Devenin yolunu açınız! Nereye çökeceği Ona bildirilmiştir” buyurdular.

Peygamber efendimiz, Mekke’den gelen Muhacirlerle, Medineli müslümanları birbirlerine kardeş yaptılar. Hazreti Abbas bin Ubâde’yi de Hazreti Osman bin Maz’ûn ile din kardeşi yaptılar.

Abbas bin Ubâde hazretleri, Uhud gazâsında Hazreti Peygamberimizin mübârek dişinin şehîd olduğunu ve Eshâb-ı kiramın (r.anhüm) dağılmakta olduğunu görünce yanına Hazreti Hazrec ile Hazreti Evs’i alarak dağılan Eshâb-ı kirama şöyle bağırdı: “Ey kardeşlerim! Bu uğradığımız musîbet, Peygamberimize karşı isyanımızın neticesidir. Dağılmayınız! Peygamberimizin etrâfına geliniz! Eğer bizler, koruyucuların yanında yer almaz da, Resûlullaha bir zarar gelmesine sebep olursak artık Rabbimizin katında bizim için ileri sürülecek bir mazeret bulunmaz!” diyerek iki arkadaşıyla ileri atıldılar. “Allah Allah” nidalarıyla önlerine gelenle döğüşmeye başladılar. Peygamber efendimizin uğrunda, O’nu korumak için şehîd oluncaya kadar kahramanca çarpıştılar. Akşam üzeri onu, kanlar içinde şehîd olmuş buldular.

Peygamberimiz (aleyhisselâm) Uhud’da şehîd olan Eshâb-ı kiram için “Vallahi, Eshâbımla birlikte ben de şehîd olup Uhud dağının bağrında gecelemeyi ne kadar isterdim.” “Ben, bunların, Allahü teâlânın yolunda hakîki şehîd olduklarına kıyâmet gününde şahidlik edeceğim” buyurdular.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Kâmûs-ul-A’lâm cild-4, sh. 3060

2) El-İstiâb cild-3, sh. 100

3)Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-1, sh. 220, 223, cild-2, sh. 43, cild-3, sh. 551